Eduskunnan Sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle toimeentulotuesta annetun lain 7 a §:n muuttamisesta

Suomen Vuokranantajat kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi koskien hallituksen esitystä eduskunnalle toimeentulotuesta annetun lain 7 a §:n muuttamisesta.

Suomen Vuokranantajat ry on valtakunnallinen vuokranantajien edunvalvonta- ja palvelujärjestö. Järjestö edustaa Suomen yksityisiä vuokranantajia, jotka vuokraavat noin 360 000 asuntoa. Nämä asunnot ovat lähes 40 prosenttia kaikista vuokra-asunnoista ja niissä asuu noin 570 000 asukasta. Suomen Vuokranantajat tarjoaa Suomen parasta asiantuntijatietoa vuokrauksesta ja asuntosijoittamisesta ja valvoo jäsentensä etua vuokrasuhteisiin liittyvissä asioissa. Yhdistyksellämme on noin 30 000 jäsentä.

Asumismenojen huomioiminen toimeentulotuessa

Toimeentulotuen sallittujen asumismenojen ehtojen kiristyksellä haetaan selkeyttä asumismenojen säästöjä valtiontalouteen. Suomen Vuokranantajat pitää tavoitettava hyväksyttävänä, mutta haluaa edelleen nostaa esiin, että toimeentulotuessa on kyse viimesijaisesta etuudesta. Toimeentulotukea saavat ovat usein yhteiskunnan heikoimmassa asemassa olevia. Tähän ryhmään kuuluu paljon ihmisiä, joille asunnon löytäminen on haastavaa.

Suomen Vuokranantajat pitää hallituksen esitykseen lausuntokierroksen jälkeen tehtyjä muutoksia hyvinä ja kannatettavina.

Suomen Vuokranantajat toivoi lausuntopalautteessaan, että hyväksyttävien asumismenojen huomioimisessa pystyttäisiin kiinnittämään huomiota myös esimerkiksi yksilön todellisiin mahdollisuuksiin löytää edullisempi asunto. Lausuntokierroksen jälkeen lain 7 a §:n 3 momentin alakohtien luetteloon lisätty uutena kohta 6) muu 1- kohtaan verrattava perusteltu syy. Nyt luettelo erityisistä perusteista ei ole enää tyhjentävä vaan mahdollistaa rajatusti myös muunlaisten olosuhteiden huomioon ottamisen. Lisäystä voidaan pitää hyvänä ja tarpeellisena.

Suomen Vuokranantajat pitää kannatettavana myös 3 momentin 1)-kohdan sanamuodon muutosta, jossa lapsen erityiset tarpeet on korvattu lapsen edulla. Uusi muotoilu mahdollistaa lapsiperheen elämäntilanteen huomioimisen kokonaisvaltaisemmin. Nykyisessä asunnossa asuminen voi olla lapsen koulu- tai varhaiskasvatuspaikan säilyttämisen tai tukiverkkojen johdosta perusteltua. On

Suomen Vuokranantajat ry
Annankatu 24
00100 Helsinki

www.vuokranantajat.fi
toimisto@vuokranantajat.fi

tärkeää, ettei valtiontalouden säästöjä tavoittelevilla toimenpiteillä vaaranneta lapsen etua näissä tilanteissa.

Suomen Vuokranantajat pitää hyvänä myös lain 7a § 4 momenttiin tehtyä lisäystä, jonka mukaan kolmen kuukauden määräaikaa edullisemman asunnon hankkimista varten voidaan pidentää perustellusta syystä. Myös tämä muutos tuo joustoa toimeentulotuen hakijan yksilöllisen elämäntilanteen ja asumisjärjestelyjen huomioimisessa. Mikäli tällaista joustoa ei olisi, toimeentulotukisäännösten soveltaminen voisi johtaa kohtuuttomiin tilanteisiin ja pahimmillaan asunnottomuuteen, mikä olisi ristiriidassa hallitusohjelmaan kirjatun asunnottomuuden poistamisen tavoitteen kanssa.

Toimeentulotukilain muutoksen on ehdotettu tulevan voimaan 1.4.2024. Suomen Vuokranantajat pitää hyvänä myös sitä, että lain ehdotettua voimaantuloa on siirretty lausunnolla olleesta ehdotuksesta. Hallituksen esitystä koskevassa luonnoksessa ehdotettu voimaantulo olisi ollut 1.7.2024, jolloin ensimmäiset kehotukset edullisemman vuokra-asunnon hankkimisesta olisivat osuneet vuokramarkkinoiden vilkkaimpaan sesonkiin. Vuokra-asuntojen kysyntä on korkeimmillaan heinä-syyskuussa ja asunnon löytäminen on silloin haastavampaa kuin muina aikoina. Suomen Vuokranantajat kannattaa myös lakiin uutena kirjattua siirtymäsäännöstä, joka selventää uuden säännöksen soveltamista jo olemassa oleviin toimeentulotukipäätöksiin.

Lopuksi Suomen Vuokranantajat haluaa painottaa kuntien tarjoaman asumisneuvonnan roolia asumistuen ja toimeentulotuen muutoksissa. Asumisen tukimuotoihin ehdotetaan mittavia muutoksia, joilla on konkreettisia vaikutuksia lähes kaikkiin asumistuen ja suureen osaan toimeentulotuen saajista. On todennäköistä, että asumisen tukien leikkaukset aiheuttavat tuen saajille vaikeuksia selvitä asumiskuluistaan ja tuen tarve häädön välttämiseksi tai uuden asunnon löytämiseksi kasvaa.

Asumisneuvontaa on vuoden 2023 alusta juuri laajennettu koskemaan kaikkia asukkaita. Se on todettu onnistuneeksi ennaltaehkäiseväksi palveluksi mm. vuokravelkojen, asumisen häiriöiden ja häätöjen vähentämisessä sekä asumisen jatkumisen turvaamisessa. Palveluna asumisneuvonta on kustannustehokas ja tuo säästöjä auttamalla asukasta ennen ongelmien kärjistymistä. Onkin huolestuttavaa, että samaan aikaan asumisen tukiin kohdistuvien leikkausten kanssa hallitus on esittänyt valtion talousarviossa asumisneuvonnan taloudellisten resurssien puolittamista.

Sanna Hughes
Toiminnanjohtaja
Suomen Vuokranantajat ry